

TERVISEKASSA

2022. aasta I kvartali aruanne

Sisukord

Lühikokkuvõte.....	3
Tervisekassa tegevuskeskkonda mõjutanud tegurid.....	3
Eelarve täitmise aruanne	5
Tulud	8
Tervishoiukulud.....	9
1. Tervishoiuteenused	9
1.1. Haiguste ennetamine	9
1.2. Üldarstiabi	10
1.3. Eriarstiabi	10
Eriarstiabi kättesaadavus.....	12
1.4. Õendusabi	12
1.5. Hambaravi	13
1.6. Kiirabi	13
1.7. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi.....	14
1.8. Isikukaitsevahendite kulu hüvitamine	14
2. Tervise edendamine	15
3. Ravimid	16
3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid.....	16
3.2. Täiendav ravimihüvitis	16
3.3. HIV-i ravimid, antidoodid ja immuunpreparaadid	16
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised.....	17
5. Meditsiiniseadmete hüvitised	18
6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis	19
7. Muud kulud	20
Tervisekassa tegevuskulud	21
I kvartali raamatupidamise aruanne.....	22
Bilanss.....	22
Tulemiaruanne	23

Lühikokkuvõte

Tervisekassa 2022. aasta eelarveks on planeeritud 1,8 miljardit eurot, mida on võrreldes 2021. aastaks planeeritud eelarvega 7,7% ehk 133 miljonit eurot enam. 2022. aasta eelarvet koostades oleme arvestanud COVID-19 pandeemia jätkumisega. Lisaks jätkame vaktsineerimisega seotud tegevustega ning 2022. aasta lõpuni on pikendatud töövõimetushüvitiste väljamaksmise puhul inimeste väiksemat omaosalust, nii nagu see oli ka 2021. aastal. Tänavu on lisandunud energiakulutustega seotud teenuste hinnatõus ja alates veebruarist arvestame Ukraina sõjapõgenikele osutatud tervishoiuteenuste kulude mõjudega.

Tervisekassa I kvartali lõpetasime positiivse tulemiga 22,5 miljonit eurot, mis kujunes planeeritust väiksemaks.

Tulusid laekus I kvartalis 491 miljonit eurot, mida on 2021. aasta I kvartaliga võrreldes ligi 58 miljonit eurot (13%) rohkem. Võrreldes eelarvega laekus I kvartalis tulusid 17,7 miljonit enam. Tervisekassa I kvartali kulude summa oli 468 miljonit eurot, mis ületas kavandatud eelarvet 30 miljoni euroga.

2022. aasta I kvartali eelarve täitmist mõjutasid peamiselt:

- tervishoiuteenuste eelarve plaanitud suurem täitmine;
- COVID-19 viiruse levik ja sellest tulenevate lisakulude hüvitamine tervishoiuteenuste osutajatele;
- COVID-19 viiruselaine tõttu ajutiste töövõimetushüvitiste oluliselt suurem kasutus võrreldes varasemate perioodidega;
- ravimite eelarve prognoositust väiksem kasutus.

Tervisekassa tegevuskeskkonda mõjutanud tegurid

2022. aasta algas koroonaviiruse jätkuvalt laialdase levikuga ja seetõttu tegi Tervisekassa nõukogu ettepaneku võtta reservkapitalist kasutusele 29,06 miljonit eurot, millega katta COVID-19 lisakulud teenuseosutajatele. Selle otsuse alusel rahastab Tervisekassa reservkapitali arvelt üldarstiabi, eriarstiabi, õendusteenuse ja kiirabi töö ümberkorraldamist ning täiendava tasu maksmist kokku 24,5 miljoni euro ulatuses. 3,56 miljoni ulatuses finantseerime COVID-19-ga seotud ravimite soetamist. Täiendavalt saab reservkapitali arvelt katta 1,0 miljoni euro ulatuses Ukraina sõjapõgenikega seotud tervishoiukulusid.

Riigieelarvest eraldati töövõimetushüvitise täiendava 3. päeva kulude kompenseerimiseks 12,4 miljonit eurot ja lisaks 16 miljonit COVID-19 vaksineerimise kulude katmiseks. Muud COVID-19 haigusega seotud kulud sh testimise kulud, kaetakse Tervisekassa eelarvevahenditest.

2022. aasta I kvartalis hüvitasime COVID-19 kulusid kokku 11,4 miljoni euro eest (2021. aasta I kvartalis 13 miljonit eurot), sh 4,6 miljonit eurot eriarstiabile, 1,2 miljonit eurot kiirabile, 460 tuhat eurot üldarstiabile ja 35 tuhat eurot ennetusele, 0,98 miljonit eurot õendusabile ja ligi 1,6 miljonit eurot ravimitele. COVID-19 vaksineerimise eest perearstikeskustes ja eriarstiabis tasus Tervisekassa I kvartalis kokku 2,6 miljonit eurot.

Haiguspäevade hüvitamise muudatuste rakendamisel prognoosisime, et 2022. aastal tekib lisakulu ca 24 miljonit eurot, millest 12,4 miljonit eurot kaetakse riigieelarvest ja ülejäänud kulud katab Tervisekassa omavahenditest. Lisakulu prognoos tugines 2021. aasta kogemusele. 2022. aasta I kvartali lõpuks oli haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu 1. jaanuarist alustatud haigusjuhtumite puhul (6.–8. päeva eest tasumine) 13,5 miljonit eurot ehk aasta esimeses kvartalis oleme kasutanud juba üle poole 2022. aastaks planeeritud vahenditest. Eelmise aasta samal perioodil ehk 2021. aasta I kvartali lõpuks oli haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu oluliselt väiksem, pisut üle 6 miljoni euro.

2022. aastal on lisaks COVID-19 viirusele täiendav kuluallikas energiakulutustega seotud hinnatõusu leevendamine. Tervisekassa juhatus koos tervise- ja tööministriga töötas aasta alguses välja võimalikud lahendused hinnatõusu leevendamiseks. Osaliselt katsime tervishoiuteenuste osutajatele elektrienergia hindade kallinemisest tekkinud lisakulu teenusepõhiste hindade kaudu, suurendades energiakulude mõju kompenseerimiseks teenuste hindu alates 01. aprillist 2022.

Ukrainas puhkenud sõda on toonud Eestisse kümneid tuhandeid Ukraina sõjapõgenikke, kellele on riigi poolt tagatud esimeseks aastaks ajutine kaitse, mis annab neile samad õigused Eesti elanikega. Nende inimeste kasutatavad tervishoiuteenused suurendavad Tervisekassa tervishoiukulusid, mida katavad osaliselt tulud – tööle asunud põgenike töötasult laekuvad maksud ja riigi poolt makstavad eraldised sõjapõgenikest töötute ja mittetöötavate vanaduspensionäride eest.

31. märtsi seisuga oli Eesti vastu võtnud 25 720 sõjapõgenikku, kellest oli saanud ajutise kaitse 13 987 isikut. Neist 5935 inimesel oli 31. märtsi seisuga ravikindlustus. Vajalikke tervishoiuteenuseid oli saanud 1878 inimest ja osutatud tervishoiuteenuste kulu Tervisekassale oli 590 tuhat eurot, kajastudes enamuses vältimatu ravi raviarvetel. Lisaks käisid sõjapõgenikud COVID-19 ja gripi vastu vaksineerimas ning ostsid välja vajalikke retseptiravimeid.

Lähtudes 2022. aastat mõjutavatest teguritest, korrigeeris Rahandusministeerium oma kevadise majandusprognoosiga 2022. aasta sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu ning mittetöötavate pensionäride eest tasutava eraldise prognoosi kokku 5,7 miljoni võrra suuremaks. Kuid kui arvestada võimalike sõjapõgenike täiendavate kuludega, siis Tervisekassa prognoositav tulem aasta lõpuks väheneb 61,5 miljoni euronit (elarves 102 miljonit eurot).

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. Eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2021 I kvartal tegelik	2022 I kvartal eelarve	2022 I kvartal tegelik	Eelarve täitmine	Muutus 2022.aastal võrreldes 2021.aastaga
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	348 141	375 771	387 365	103%	11%
Tegevustoetus	81 722	88 701	87 623	99%	7%
Tulud kindlustuslepingute alusel	394	386	434	112%	10%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	331	299	332	111%	0%
Muud tulud	1 864	934	153	16%	-92%
Tervisekassa tulud kokku v.a. COVID-19 kulud	432 452	466 091	475 907	102%	10%
COVID-19 LISARAHA RIIGIEELARVEST	-	7 100	14 960	211%	-
TERVISEKASSA EELARVE TULUD KOKKU	432 452	473 191	490 867	104%	14%
Tervishoiuteenuste kulud	292 780	302 404	317 500	105%	8%
Haiguste ennetamise kulud	3 733	4 336	4 403	102%	18%
Üldarstiabi kulud	40 199	43 286	45 486	105%	13%
Eriarstiabi kulud	198 828	198 980	217 938	110%	10%
Õendusabi kulud	10 987	12 842	12 951	101%	18%
Hambaravi kulud	17 240	18 586	18 271	98%	6%
Kiirabi kulud	14 783	15 058	15 704	104%	6%
Ravikindlustamata inimestevältimatu ravi	2 024	2 130	2 687	126%	33%
Isikukaitsevahendid	4 986	7 186	60	1%	-
Reserv	-	-	-	-	-
Tervise edendamise kulud	346	751	313	42%	-10%
Ravimite kulud	41 542	49 334	42 024	85%	1%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	38 336	43 887	38 723	88%	1%
Täiendav ravimihüvitis	129	136	169	124%	31%
HIV-i ja AIDS-i ravimid, antidoodid ja immuunpreparaadid	3 077	5 311	3 132	59%	2%
Ajutise tööõimetuse hüvitiste kulud	61 895	63 632	81 600	128%	32%
Meditiiniseadmete hüvitise kulud	3 037	3 643	3 602	99%	19%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis	253	2 433	2 157	89%	753%
Muud kulud v.a. COVID-19 kulud	5 189	8 598	5 936	69%	14%
Tervishoiukulud kokku v.a. COVID-19kulud	405 042	430 795	453 132	105%	12%
COVID-19 kulud	13 297	4 050	11 407	282%	-14%
TERVISHOIUKULUD KOKKU	418 339	434 845	464 539	107%	11%

TERVISEKASSA TEGEVUSKULUD					
Tööjõukulud	2 199	2 265	2 285	101%	4%
Majandamiskulud	386	620	487	79%	26%
Infotehnoloogia kulud	460	817	780	95%	70%
Arenduskulud	81	121	57	47%	-30%
Muud tegevuskulud	280	356	205	58%	-27%
TERVISEKASSA TEGEVUSKULUD KOKKU	3 406	4 179	3 814	91%	12%
EELARVE KULUD KOKKU	421 745	439 024	468 353	107%	11%
EELARVE TULEM	10 707	34 167	22 514	-	-

Tabel 2. Olulisemad näitajad I kvartalis aastatel 2018 - 2022

	2018 I kvartal tegelik	2019 I kvartal tegelik	2020 I kvartal tegelik	2021 I kvartal tegelik	2022 I kvartal tegelik	Muutus 2022. aastal võrreldes 2021.aastaga
Kindlustatute arv perioodi lõpus	1 242 230	1 252 760	1 262 714	1 265 562	1 279 670	1%
Tervishoiuteenuseid kasutanud inimeste arv	804 364	801 101	789 528	812 154	916 337	13%
Perearstiabi	642 239	630 516	623 405	641 425	785 012	22%
Eriarstiabi	403 998	401 109	386 575	358 987	371 875	4%
ambulatoorne ravi	389 252	386 671	372 766	348 294	361 163	4%
päevaravi	18 827	19 583	17 094	16 583	16 826	1%
statsionaarne ravi	41 347	40 864	37 859	33 137	33 924	2%
Õendusabi*	7 800	7 996	8 071	14 064	13 891	-1%
Hambaravi	68 325	70 982	67 444	68 110	70 556	4%
Hüvitisi kasutanud inimeste arv						
Hambaravihüvitis	72 820	96 626	95 715	114 914	133 223	16%
Proteesihüvitis	9 753	11 579	9 783	9 808	10 272	5%
Soodusravimid	595 001	588 650	598 265	552 584	571 402	3%
Meditatsioonimed	33 308	34 547	35 333	35 036	37 454	7%
Töövõimetus hüvitis	92 595	86 960	82 291	120 155	201 141	67%
Eriarstiabi ambulatoorsete vastuvõttude arv	1 008 893	1 009 260	909 941	767 595	860 065	12%
Operatsioonide arv	37 451	38 722	33 580	32 227	34 051	6%
ambulatoorne ravi	4 087	4 482	3 856	3 843	4 160	8%
päevaravi	15 694	16 181	13 352	13 823	14 305	3%
statsionaarne ravi	17 670	18 059	16 372	14 561	15 586	7%
Sünnituste arv	3 231	3 045	3 005	3 014	2 664	-12%
Ravimihüvitis						
Soodusretseptide arv	2 134 422	2 056 501	2 346 962	2 050 416	2 198 973	7%
Soodusretseptide keskmine maksumus Tervisekassale (eurot)	15,0	15,7	17,1	18,7	17,6	-6%
Soodusretseptide keskmine maksumus patsiendile (eurot)	7,2	7,0	7,1	7,2	7,3	1%
Töövõimetus hüvitis						
Tervisekassa hüvitatud töövõimetuspäevade arv	1 861 096	1 755 723	1 833 891	2 196 252	2 787 044	27%
Ühe päeva töövõimetus hüvitiste maksumus (eurot)	25,2	28,5	27,6	28,2	29,3	4%

*alates 2021. aastast lisandus õendusabi näitajatesse (täismahus) õendusteenus üldhooldekodus.

Tulud

Kõige enam sõltub praegune ravikindlustussüsteemi eelarve tööjõumaksude, sh kohustusliku sotsiaalmaksu laekumisest. Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa moodustab ligi 80% Tervisekassa tuludest. 2022. aasta I kvartalis oli sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu laekumine 387 miljonit eurot, mis oli kavandatust ligi 12 miljoni euro võrra suurem.

Tegevustoetus on sotsiaalmaksu järel Tervisekassa teine suurem tulubaasi. Tegevustoetuse eesmärk on laiendada ravikindlustuse tulubaasi, et vähendada selle sõltumist vaid tööhõivel põhinevast rahastamisest. 2022. aasta I kvartalis laekus tegevustoetuse tulusid Tervisekassa eelarvesse kokku planeeritud mahus ehk ligi 88 miljonit eurot, mida on ligi 6 miljoni euro võrra enam kui 2021. aasta esimeses kvartalis. Seejuures laekus tulu vanaduspensionitelt kokku ligi 52 miljonit eurot (2021. aasta I kvartalis ligi 46 miljonit eurot) ja tulu tervishoiukulude katteks 36 miljonit eurot (2021. aasta I kvartalis samuti 36 miljonit eurot). Vanaduspensionitelt laekuva tulu kasv on tingitud sellest, et 2022. aastal arvestatakse pensionilt eraldiseks 13% (2021. aastal oli see 12%).

Kindlustuslepingute alusel saadavat tulu laekus Tervisekassasse I kvartalis 434 tuhat eurot, 12% kavandatust enam. Aruandeperioodil saime tulu vabatahtlike kindlustuslepingute alusel 349 tuhat eurot (2021. aasta I kvartalis 285 tuhat eurot) ja Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustamisest 85 tuhat eurot (2021. aasta I kvartalis 109 tuhat eurot).

Sissenõuetena laekus 332 tuhat eurot, mida on kavandatust 11% enam. Sissenõuetena on kajastatud kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud tervishoiukulude sissenõuded ning tervishoiuteenuse osutajatele, apteekritele ja kindlustatutele esitatud nõuded.

Muude tulude all kajastuvatest nõuetest liikmesriikide pädevatele asutustele laekus EL-i liikmesriikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest tulu 130 tuhat eurot. Majandustegevusest, sh muu tuluna majandustegevusest, viivistest, leppetrahvidest ja valuutakursi muutustest saime kokku ligi 23 tuhat eurot (2021. aasta I kvartalis 7 tuhat eurot).

Samuti on muudes tuludes kajastatud riigieelarvest töövõimetushüvitise täiendava 3 päeva kulude kompenseerimiseks eraldatud 12,4 miljonit eurot ja 2,6 miljonit eurot COVID-19 vaksineerimise kulude katmiseks.

Tervishoiukulud

1. Tervishoiuteenused

Tervisekassa tervishoiuteenuste eelarve koosneb Tervisekassa ja raviasutuste vahel sõlmitud lepingute alusel tervishoiuteenuste osutajatele tasutavatest summadest. Tervishoiuteenuste eelarve koosneb haiguste ennetamisest, perearstiabist, eriarstiabist, õendusabist, laste ja täiskasvanute hambaravihüvitisest, kiirabi rahastamisest ning ravikindlustamata inimeste vältimatu ravist.

Tervisekassa rahastatavate tervishoiuteenuste hinnatud nõudlus on väga oluline sisend raviasutuste lepingupakkumuste kavandamisel. Selle alusel koostame lepingud ja arvestame kindlustatu ravi vajadust nii erialade kui ka erinevatesse raviasutustesse ravile liikumise kaupa.

Tervishoiuteenuste eelarve täitmine oli 2022. aasta I kvartalis 318 miljonit eurot, olles kavandatust 5% ehk ligi 15 miljoni euro võrra suurem. Kavandatust ligi 19 miljoni euro võrra rohkem tasusime eriarstiabi teenuste ja ligi 2 miljoni euro võrra rohkem üldarstiabi teenuste eest. Isikukaitsevahendite soetamise tegelik kulu oli I kvartalis ligi 7 miljoni euro võrra kavandatust väiksem.

1.1. Haiguste ennetamine

Tervisekassa rahastatavad ennetustegevused on otseses seoses riigi rahvastiku tervise arengukava ja Tervisekassa strateegiliste eesmärkidega. Haiguste ennetamise eelarvest rahastame ainult väikest osa ennetustegevustest, paljud tegevused sisalduvad ka erinevates tervishoiuteenustes. Lisaks kompenseerime oma kindlustatutele suures mahus ennetaval eesmärgil väljastatavaid ravimeid ja meditsiiniseadmeid – seega toimub haiguste ennetamine tervishoius igal tasandil.

2022. aasta I kvartali ennetuse eelarveks kavandasime 4,3 miljonit eurot, millest kasutasime I kvartali lõpuks 4,4 miljonit eurot ehk planeeritust 2% enam. Planeeritust ligi 105 tuhande euro võrra suuremas mahus tasusime emakakaelavähi ennetuseks, 57 tuhande euro võrra koolitervishoiuteenuste ning ligi 45 tuhande euro võrra rohkem soolevähi ennetuse teenuste eest. Samas tasusime planeeritust ligi 112 tuhande euro võrra vähem noorte reproduktiivtervise alase nõustamise teenuste eest (kulud jäid 2021. aasta I kvartaliga samale, 380 tuhande euro tasemele).

Väga oluline ning ennetusvaldkonna eelarvele positiivse mõjuna avalduv muudatus on see, et alates 2021. aastast on sõeluuringud laienenud ka kindlustamata inimestele ja emakakaelavähi sõeluuringu teenust on asunud pakkuma ka perearstikeskused. Lisaks on 2021. aasta oktoobrist võimalik emakakaelavähi ennetuse teenuse lepinguga liituda ka hankevalbt, mis võimaldab rohkematel raviasutustel osutada ennetuse teenuseid. Muudatuste mõjuna on naiste osalemine sõeluuringus märksa aktiivsem kui varasematel aastatel.

1.2. Üldarstiabi

Õigeaegne esmane kontakt tervishoiusüsteemiga on kvaliteetse ravitulemuse saavutamise eeldus. Seetõttu peame oluliseks tugevdada ja laiendada perearstide rolli ravi koordineerija ja tervisenõustajana. Perearstiabi areng peab kaasa aitama patsiendikeskse tervishoiu arenemisele, mis tähendab omakorda terviklikku ja integreeritud ravi tervishoiusüsteemi eri tasandite koostöös, sh on oluline tagada koostöö lähedalt seotud sotsiaalvaldkonnaga.

Tänavusest aastast võtame Tervisekassas suurema rolli perearstide töö korraldamisel, mis oli varem Terviseameti pärusmaa. Ülesanded on seotud perearstide värbamise, perearstide nimistute haldamisega ja perearstide asenduste korraldamisega. Perearstide ja eriarstide aktiivse koostöö arendamiseks laiendame jätkuvalt e-konsultatsiooni teenuseid. 2022. aastal jätkame ka mentorprogrammiga, mille eesmärk on pakkuda tuge perearstidele nende enesearengu teel ja juhtimisalase kompetentsi tõstmisel.

2022. aasta I kvartali üldarstiabi rahastamise mahuks oli kavandatud 43 miljonit eurot, rahastamise tegelikuks mahuks kujunes 45 miljonit eurot, mida on 5% planeeritust enam.

Nii pearaha kui ka baasraha kasutus oli I kvartalis plaanitud suurem: baasraha maksime 499 tuhande euro võrra rohkem ja pearaha 410 tuhande euro võrra rohkem. Planeeritust suurema baasraha kasutuse on tinginud perearsti nimistute jätkuv üleminek tervisekeskustesse, kus on kõrgem baasraha määr. Nii baasraha kui pearaha I kvartali eelarve oli pigem konservatiivselt planeeritud. Baasraha maksime 2022. aasta I kvartalis ligi 7 miljonit eurot ja pearaha ligi 22 miljonit eurot.

2022. aasta I kvartalis suurenes ka perearsti fondide kasutus. Perearsti uuringufond täideti esimesel kolmel kuul 113% ulatuses. Kasvu üheks põhjuseks võib pidada nii gripi- kui ka COVID-19 haiguse laialdasemat levikut. Teraapiafond täideti 136% ulatuses. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on suurenenud nii füsioteraapia teenuste (kasv 47%) kui ka psühhoteraapia teenuste (kasv 39%) maht. Samuti suurenes tegevusfondi kasutus, planeerituga võrreldes ca 338 tuhande euro ulatuses.

Perearsti nõuandetelefoni kõnede arv suurenes I kvartalis 36% võrra võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. 2022. aasta I kvartalis tehti nõuandetelefonile 194 835 kõnet, mis on ligi 51 500 kõnet enam kui 2021. aasta samal perioodil. 2022. aasta algusest saavad inimesed, kellel on tavatelefonikõne vahendusel suhtlemine raskendatud (näiteks vaegkuuljad ja kõnepuudega inimesed) suhelda veebivestluse abil. I kvartalis toimus 94 veebivestlust.

1.3. Eriarstiabi

Eriarstiabi vajab inimene siis, kui tema tervisemure vajab perearsti hinnangul kitsama eriala spetsialisti sekkumist. Kindlustatul on õigus valida sobiv eriarst ja vastuvõtuaeg ükskõik millises raviasutuses, kellel on Tervisekassaga leping. Meie prioriteet on toetada tänapäevaste diagnostika- ja ravimeetodite kasutuselevõttu nii uute tervishoiuteenuste loetellu lisamisega kui ka juba varasematel aastatel lisatud teenuste laiema kasutuselevõtu võimaldamisega.

2022. aasta I kvartali eriarstiabi rahastamise mahuks oli kavandatud 199 miljonit eurot. Tegelikuks mahuks kujunes 218 miljonit eurot, mis on kavandatust 10% enam. I kvartali eriarstiabi eelarve oli COVID-19 haiguse levikut silmas pidades pigem konservatiivselt planeeritud.

2022. aasta I kvartali eriarstiabi eelarvet mõjutas kõige enam ambulatoorse ravi eelarve täitmine – ambulatoorse ravi kasutus paranes 9% võrra hoolimata sellest, et COVID-19 haiguse levik oli aasta esimeses pooles jätkuvalt väga laialdane. Seda selgitab asjaolu, et kuna haiglad olid endiselt hõivatud COVID-19 patsientide statsionaarse raviga ehk voodikohad olid hõivatud, siis oli samal ajal võimalik rohkem keskenduda ambulatoorsele ravile. Suurim kasv oli I kvartalis kirurgia ja sisehaiguste teenuste kasutuses (I kvartali eelarve täitmine võrreldes planeerituga vastavalt 30% ja 26% suurem).

Aruandeperioodil osutati eriarstiabis 860 065 ambulatoorset vastuvõttu. Ambulatoorsete vastuvõttude arv on 2021. aasta I kvartaliga võrreldes suurenenud 12%, kuid jääb veel COVID-19 eelse ajaga võrreldes väiksemaks.

Ravikuludes ei ole vältimatu ravi osakaal eelmise aasta sama perioodiga võrreldes muutunud, küll aga on 2% võrra kasvanud vältimatu ravi osakaal ravijuhtudest. Vältimatu ravi osakaal ravijuhtudest on kõige suurem onkoloogia erialal (30% eriala ravijuhtudest) ning kirurgia ja pediatria erialal (28% eriala ravijuhtudest). Ravikulud on suurimad sisehaiguste põhierialal (58% eriala kuludest), seejuures infektsioonhaiguste ja sisehaiguste alerialal on vältimatule ravile kulunud vastavalt 80% ja 82% kuludest.

COVID-19 patsientide statsionaarse ravi eest maksis Tervisekassa 2022. aasta I kvartalis ligi 18 miljonit eurot (2021. aasta I kvartalis 15,8 miljonit eurot). Kõige rohkem tasusime patsientide ravi eest TÜ Kliinikumile 666 ravijuhu eest 4,7 miljonit eurot, Põhja-Eesti Regionaalhaiglale 459 ravijuhu eest 4,1 miljonit eurot, Lääne-Tallinna Keskhaiglale 791 ravijuhu eest 2,2 miljonit eurot, Ida-Tallinna Keskhaiglale 596 ravijuhu eest 1,8 miljonit eurot ning SA Ida-Viru Keskhaigla 431 ravijuhu eest 1,3 miljonit eurot. COVID-19 haigusega oli 2022. aasta I kvartalis statsionaarsel ravil 4377 inimest (2021. aasta I kvartalis 4559 inimest), neist ligi 59% oli COVID-19 vastu vaksineerimata. COVID-19 vastu vaksineerimata patsientide ravile kulus üle 60% COVID-19 patsientide statsionaarse ravi kuludest ehk ligi 11 miljonit eurot. Keskmine ravil viibimise aeg oli 10,4 ravipäeva.

Jätkus COVID-19 vastane vaksineerimine, mille eesmärk on kaitsta enim haavatavaid Eesti elanikke ehk riskirühmi, et vähendada/ennetada COVID-19-st põhjustatud haigus- ja surmajuhtumeid ning vähendada koormust tervishoiusüsteemile ja majandusele. Tervisekassa tasub vaksineerimise eest tervishoiuteenuse osutajatele tavapärasest tasu, edukustasu ja valmisolekutasu. I kvartalis maksime vaksineerimise tasudeks kokku 2,6 miljonit eurot, sh edukustasudeks 733 tuhat eurot ning valmisolekutasudeks 237 tuhat eurot.

Raviarvetel kajastatud tervishoiuteenustest moodustasid rahastamise suurima osa uuringud ja protseduurid (26%) ning voodipäevad (23%). Uuringute ja protseduuride ning voodipäevade kasutus kasvas võrreldes eelmise aasta sama perioodiga nii kasutuskordade arvu kui ka summa osas.

2022. aasta I kvartalis rahastasime 350 sünnituse ravijuhtu vähem kui eelmise aasta samal perioodil: kui 2021. aasta I kvartalis oli kokku 3 014 sünnituse ravijuhtu, siis 2022. aasta I kvartalis oli neid 2664.

Eriarstiabi kättesaadavus

Alates 2020. aasta detsembrist ei esita lepingupartnerid Tervisekassale enam regulaarseid ravijärjekorra aruandeid.

Raviasutustel on kohustus edastada tervise infosüsteemi kõikide raviasutuses tehtud broneeringute ja toimunud visiitide kohta teavitusi, mis saatekirja olemasolul tuleb siduda konkreetse saatekirjaga. Nende andmete alusel on Tervisekassa koostöös Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusega (TEHIK) koostanud uue ooteaegade aruande. Ooteaegu mõõdetakse broneeringu tegemisest kuni vastuvõtuni ja esitatakse mediaanooteaegadena. Lisaks saab välja tuua 42-päevase ooteajaga vastuvõttude osakaalu. Uue aruandega on võimalik tutvuda ka [Tervisekassa kodulehel](#), kus kuvatakse ambulatoorse eriarstiabi osutavate raviasutuste mediaanooteajad.

2022. aasta I kvartalis tehti kõikidesse ambulatoorse eriarstiabi arsti, õe ja ämmaemanda esmastele vastuvõttudele kokku ligi 354 000 broneeringut, sh e-konsultatsiooni kaudu tehtud broneeringud. Suurem osa broneeringutest ehk 81% tehti haiglavõrgu arengukava haiglatesse.

Tervise infosüsteemi andmete alusel oli 2022. aasta I kvartalis kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 76%. Aasta varem oli see näitaja 79%. Tänavuse aasta I kvartalis on ooteajad pikenenud vaatamata ambulatoorsete vastuvõttude arvu kasvule (vastuvõttude arv võrreldes eelmise aasta I kvartaliga 12%). Seda saab selgitada asjaolu, et inimesed, kes COVID-19 haiguse laialdase leviku tõttu olid seni oma vastuvõtule minekut edasi lükanud, broneerivad nüüd aja.

Piirkondlikes haiglates oli kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 67%, keskhaiglates 74% ning üldhaiglates ja kohalikes haiglates 87%. Haiglavõrgu väliste partnerite juures oli kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 85% (2021. aasta I kvartalis 84%).

Erialade ravijärjekordades ei ole suuri muutusi toimunud. Pikemad ooteajad on tavaliselt kitsamatel eriarstiabi erialadel (valdkondades). 2022. aasta I kvartalis olid kitsamatel erialadel pikimad ooteajad neurokirurgias (mediaanooteaeg 62 päeva) ja meditsiinigeneetikas (mediaanooteaeg 44 päeva). Pikemalt tuli oodata ka gastroenteroloogias (mediaanooteaeg 44 päeva), mammoloogias (mediaanooteaeg 38 päeva) ja allergoloogias (mediaanooteaeg 37 päeva).

1.4. Õendusabi

Õendusabi eesmärk on aidata patsiendil saavutada parim võimalik elukvaliteet ja toimetulek või nende säilitamine. Õendusabi vajavad patsiendid, kes ei tule toime kroonilistest haigustest tingitud erinevate häirete ja puuete tõttu. Enamasti on tegu eakate inimestega. Aruandes käsitleme õendusabina neid teenuseid, mida osutatakse vastavalt patsiendi vajadustele tervishoiuteenusena nii statsionaarselt (õendusteenus haiglas või hooldusasutuses) kui ka ambulatoorselt (koduõendus, vähihaigete kodune toetusravi), samuti õendusteenusena üldhooldekodus. Siin ei kajastu koduõendusteenused, mida osutavad õed esmatasandi tervisekeskustes ja esmatasandil, ning eriarstiabis õdede osutatud teenused (sh iseseisvad vastuvõttud).

2022. aasta I kvartali õendusabi rahastamise mahuks kavandasime 12,8 miljonit eurot, rahastamise tegelikuks mahuks kujunes 12,9 miljonit eurot, mis on kavandatust 1% rohkem. 2021. aasta I kvartaliga võrreldes kasvas teenuse rahastamine 18%.

2022. aasta I kvartalis rahastasime õendusabi teenuse osutamist 13 891 inimesele. Teenust kasutanud inimeste arv on võrreldes eelmise aastaga vähenenud protsendi võrra. Vähenenud on ka üldhooldekodus õendusteenust kasutanud inimeste arv (üle 500 inimese võrra). Koduõenduse teenust osutati I kvartalis 4505 inimesele ja tehti 65 357 koduõendusvisiiti. Teenust saanud inimeste arv ei ole võrreldes eelmise aasta I kvartaliga muutunud.

1.5. Hambaravi

Meie eesmärk on hambaraviteenuste ja -hüvitiste järk-järgult laienev kättesaadavus, arvestades inimeste vanusest ning ravi spetsiifikast tulenevaid vajadusi. Kõige suurema osa hambaraviteenustest moodustavad täiskasvanute plaaniline hambaravi ja kuni 19-aastaste hambaravi. Osade ühiskonnarühmade (lapsed, eakad ja puuetega inimesed) ravi toetame võrreldes tervete täiskasvanutega kõrgemas määras ja puuduliku suuhügieeniga inimestele on hambaravi tasuta.

2022. aasta I kvartali hambaravi rahastamise mahuks oli kavandatud ligi 18,6 miljonit eurot, rahastamise tegelikuks mahuks kujunes 18,3 miljonit eurot, mis on kavandatust 2% vähem. Võrreldes 2021. aasta I kvartaliga suurenes aga 2022. aasta I kvartali tegelik maht 6%. Eelmise aasta I kvartaliga võrreldes suurenesid kulud kõige rohkem täiskasvanute plaanilises hambaravis, ligi 16%, mille tingis hambaravihüvitise suurem kasutus. Kui 2021. aasta I kvartalis kasutas hambaravihüvitist 114 914 inimest, siis sel aastal 133 223 inimest.

Hambaraviteenuseid (v.a. hüvitised) kasutas 2022. aasta I kvartalis 70 556 inimest, mida on ligikaudu 2400 inimest rohkem kui eelmisel aastal samal perioodil. Seejuures on kasv toimunud peamiselt laste hambaravi kasutanute arvelt. 2022. aasta alguses lisandus Tervisekassale esmase aastase lepinguga 10 laste hambaravipartnerit, mis suurendas veelgi laste tasuta hambaravi kättesaadavust.

1.6. Kiirabi

Alates 2019. aastast sõlmib Tervisekassa kiirabiteenuse osutajatega lepingud ja tasub kiirabi teenuse eest tervishoiuteenuste seaduses sätestatud tingimustel.

Kiirabiteenusele kavandati 2022. aasta I kvartaliks ligi 15 miljonit eurot. Võrreldes kavandatuga oli kiirabi tegelik rahastamine 4% ehk 646 tuhande euro võrra suurem. Kavandatust suurema eelarve täitmise tingis Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli jaoks loodud lisabrigaadide kasutamine.

2022. aasta I kvartalis oli kiirabil kokku 78 769 väljakutset. Nende arv kasvas eelmise aastaga võrreldes 3% ehk 2340 väljakutse võrra. Keskmiselt oli kiirabil ühes kuus üle 26 000 väljakutse, kõige rohkem jaanuaris (27 929 väljakutset). Märtsis vähenes väljakutsete arv veebruariga võrreldes ligi 2000 võrra.

Terviseameti korraldusega võib kiirabi väljakutsete teenindamisel rakendada ka vähendatud koosseisuga kiirabibrigaade. 2022. aasta I kvartalis lisati väljakutsete teenindamiseks 20 kiirabi lisabrigaadi: jaanuaris lisati kuus vähendatud koosseisuga lisabrigaadi, veebruaris üheksa ja märtsis viis. Lisabrigaade kasutati COVID-19 testide tegemiseks ja transpordiks ning alates märtsi algusest Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli tegemiseks. Nende esmase tervisekontrolliga tegeles kuus lisabrigaadi ja kaks ajutist ühepäevast brigaadi.

1.7. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi

Alates 2019. aastast rahastab Tervisekassa ravikindlustamata inimeste vältimatut ravi. See puudutab ka koroonaviiruse ravi haiglas ja perearsti määratud COVID-19 teste.

2022. aasta I kvartalis sai ravi 18 563 inimest (2021. aasta I kvartalis 9360 inimest) ja nende raviarvete eest tasusime ligi 2,7 miljonit eurot ehk 33% enam kui aasta varem. Ravikindlustamata inimeste raviteenustele kavandatud eelarve ületasime 26%. Vältimatut ravi vajanud ravikindlustamata inimeste arvu kasvu on peamiselt mõjutanud viirushaiguste sh COVID-19 haiguse levik, kuid ka suurenenud huvi vaksineerimise vastu.

Vältimatu abi on kättesaadav kõikidele Eestis viibivatele inimestele sh Eestisse jõudnud Ukraina sõjapõgenikele või siin transiidil olevatele inimestele. Tänavuse aasta 31. märtsi seisuga oli erakorralise ravi arve esitatud 1666 Ukraina kodakondsusega inimese eest (Ukraina riigitunnusega), neist 817 inimesele osutati vältimatut abi ning 849 inimest läbis tervisekontrolli. Nende eest tasus Tervisekassa 367 tuhat eurot, millest ligi 150 tuhat eurot vältimatu ravi eest.

1.8. Isikukaitsevahendite kulu hüvitamine

Alates 2020. aastast hüvitab Tervisekassa tervishoiuteenuse osutajatele isikukaitsevahendite ja desinfitseerimisvahendite kulu. Kui enne 2020. aastat oli isikukaitsevahendi hind arvatud teenuse hinna sisse, siis 2020. aastal kulus COVID-19 haiguse leviku ennetamisel meditsiinitöötajatel nii enda kaitsmiseks kui ka patsientidele jagamiseks isikukaitsevahendeid sellises mahus, mis vajas hüvitamist. Alates tänavuse aasta 1. juulist arvestatakse isikukaitsevahendite kulu taas teenuse hinna sisse.

2022. aasta I kvartalis hüvitasime tervishoiuteenuste eelarvest isikukaitsevahendeid kokku 60 tuhande euro eest. Isikukaitsevahendite soetamise tegelik kulu oli I kvartalis ligi 7 miljoni euro võrra kavandatud väiksem. Selle põhjus on isikukaitsevahendite kulude väljamaksmisel tehtud muudatus, kus liikusime kvartalipõhisele väljamaksmisele. I kvartali isikukaitsevahendite kulud kompenseeritakse II kvartali jooksul.

2. Tervise edendamine

Tervise edendamise valdkond saab iga aastaga aina rohkem tähelepanu, sest üha enam teadvustatakse tervist edendavate tegevuste tähtsust haiguste ennetamisel. Seetõttu on igal aastal kasvanud ka edendusele suunatud raha. 2022. aasta edenduse eelarve kasvas 12% ehk 500 tuhande euro võrra. Tervise edendamise valdkonna 2022. aasta eelarve on kokku 4,5 miljonit eurot.

2022. aasta I kvartali tervise edendamise eelarveks oli kavandatud 751 tuhat eurot, millest kasutasime 42%. Suuremahulisemad tegevused on kavandatud teise poolaastasse.

Laste ja noorte tervislikule arengule suunatud tegevuste puhul jätkame tervist edendavate projektidega. Keskendume laste hammaste tervisele, vaimse tervise edendamisele, seksuaalnõustamisele veebis ning tervise edendamisele lasteaias ja koolis.

I kvartalis korraldasime laste suutervise kampaania „Saada laps hambaarstile!“, mille eesmärk oli meelde tuletada suutervise olulisemaid reegleid ja kutsuda üles külastama kord aastas hambaarsti. Kampaania esmane sihtrühm oli 15–19-aastased teismelised ning nende vanemad, kes vastutavad lapse tervis eest ja peavad ka selles vanuse noorele arstiaja broneerima.

Koostöös Suukooliga on välja töötatud Suukooli mänguline hambapesuäpp, mis õpetab lapsi hammaste eest regulaarselt ja õigesti hoolt kandma.

Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevustes korraldasime I kvartalis meediatoe vaksineerimis-kampaaniale „Kolmega on kindlam“ (koostöös sotsiaalministeeriumiga) ja vaimse tervise kampaania „Tasakaal on peasi“ (koostöös projektipartneriga peasi.ee).

Samuti pöörasime tähelepanu südametervisele. Veebruaris korraldasime esmakordselt koostöös organisatsiooniga Spordivabatahtlike Liikumine Eestis – SCULT digikampaania üleskutsega #sõbersportima.

Sõeluuringute puhul alustasime väiksemamahulise teavitustööga juba aasta alguses, mil tuletasime meelde, mis sünniaastatega naised ja mehed oodatakse sel aastal sõeluuringutele. Uuendasime info-materjale ning saatsime need teenusosutajatele ja perearstidele. Samuti jätkasime teavitustöös koostööd Eesti Proviisorapteekide Liitu kuuluvate apteekidega, et suunata sihtrühma kuuluvaid inimesi sõeluuringutel osalema.

Tervishoiusüsteemi arendamisele suunatud tegevustes olid kesksel kohal ravijuhendite, kliiniliste auditite ja ravikvaliteedi indikaatoritega seotud tegevused. Tervisekassa moodustas 2022. aasta alguses ravikvaliteedi indikaatorite jätkutegevuste töörühma, mille eesmärk on kokku leppida, millised indikaatorid on endiselt asjakohased ja välja arvatud tulemuste põhjal kaardistada kitsaskohad kliinilises töös, nende põhjused ja jätkutegevused kvaliteedi parendamiseks. Töörühma kuuluvad kuue haigla kvaliteedijuhid ja kaks perearsti. Välja on töötatud ja tulemused on välja arvatud „Alzheimeri tõve diagnostika ja ravi“ ravijuhendi seireindikaatoritele.

3. Ravimid

Ravimid ja vaktsiinid on väga kallid ning seetõttu aitab Tervisekassa inimestel osaliselt või täielikult nende eest tasuda. Ravimisoodustuse pakkumine ehk ravimite eest täielik või osaline tasumine on üks võimalus, et tagada inimestele taskukohaste ravimite kättesaadavus. See aitab vältida olukorda, kus patsient ei alusta vajalikku ravi või katkestab selle ravimi liiga kõrge hinna tõttu.

2022. aasta I kvartali ravimite eelarveks oli kavandatud 49 miljonit eurot, millest kasutasime 85%. Kavandatust väiksema eelarve täitmise tingis kindlustatutele kompenseeritavate ravimite eelarve planeeritust väiksem kasutus.

3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

Apteegis müüdavate soodusravimite puhul tasub osa retsepti maksumusest Tervisekassa ja vastav summa arvestatakse apteegis automaatselt ravimi hinnast maha. Eri haiguste ja ravimite puhul kehtivad erinevad soodusmäärad, mis on kehtestatud Vabariigi Valitsuse, sotsiaalministri ning tervise- ja tööministri määrustega, mis omakorda tuginevad ravikindlustuse seadusele.

2022. aasta I kvartali kindlustatutele kompenseeritavate ravimite eelarveks oli kavandatud 44 miljonit eurot, millest kasutati 88% ehk 39 miljonit eurot. Võrreldes 2021. aasta I kvartaliga on 2022. aasta I kvartalis Tervisekassal kulunud kindlustatute jaoks kompenseeritavatele ravimitele ligi 390 tuhat eurot ehk 1% võrra enam vahendeid.

3.2. Täiendav ravimihüvitis

Alates 2018. aastast muutus täiendav ravimihüvitis automaatseks, lisasoodustuse saab kindlustatu koos tavapärase ravimisoodustusega juba apteegis ravimi väljaostmisel. Soodustus kehtib kulutustelt, mis ületavad 100 eurot kalendriaastas.

2022. aasta I kvartalis on täiendavat ravimihüvitist kasutanud 8437 inimest 169 tuhande euro ulatuses. Täiendava ravimihüvitise kasutamine on püsinud eelnevate aastate I kvartali võrdluses sama.

3.3. HIV-i ravimid, antidootid ja immuunpreparaadid

2022. aasta I kvartalis tasuti HIV-i, antidootide ja immuunpreparaatide eest ligi 3 miljonit eurot, mis on 55 tuhande euro võrra enam kui 2021. aasta samal ajal. 2022. aasta I kvartali eelarve on täidetud 59%.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitised

Ajutise töövõimetuse hüvitis on rahaline kompensatsioon, mida makstakse töövõimetuslehe alusel töötavale ravikindlustatud inimesele, kellel jääb ajutise töövabastuse tõttu saamata sotsiaalmaksuga maksustatud tulu. Hüvitise maksmine sõltub töövõimetuslehe liigist (haigusleht, hooldusleht, sünnitusleht või lapsendamisleht) ja töövõimetuse põhjusest.

2022. aastal jätkub haiguspäevade hüvitamise süsteem, mille järgi inimesele haigestumise ja vigastuste korral esimese haiguspäeva eest hüvitist ei maksta ning tööandja kohustub hüvitama teise kuni viienda haiguspäeva (varasema 4. –8. haiguspäeva asemel).

2022. aasta I kvartali lõpuks oli haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu 1. jaanuarist alustatud haigusjuhtumite puhul (tasumine 6.–8. päeva eest) 13,5 miljonit eurot. Haiguspäevade hüvitamise muudatuste rakendamisel prognoosisime, et 2022. aastal tekib lisakulu 24 miljonit eurot, millest 12,4 miljonit eurot kaetakse riigieelarvest ja ülejäänud kulud katab Tervisekassa omavahenditest. Seega oleme tänavu esimeses kvartalis kasutanud juba üle poole 2022. aastaks planeeritud vahenditest, sh kogu ulatuses riigieelarvest selleks eraldatud vahendid ning miljoni euro ulatuses kulused Tervisekassa omavahenditest. Võrdluseks – eelmise aasta võrreldaval perioodil, 2021. aasta I kvartali lõpuks oli haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu üle 6 miljoni euro.

2022. aasta I kvartalis maksime ajutise töövõimetuse hüvitisi kokku ligi 82 miljonit eurot, mida on 20 miljoni euro võrra (32%) rohkem, kui kasutati eelmisel aastal samal ajal. Väljamakstud töövõimetushüvitiste eelarvet on kasutatud kavandatust ligi 18 miljoni euro võrra rohkem, mis tuleneb haigus- ja hooldushüvitiste eelarve ligi 21 miljoni euro võrra suuremast kasutusest.

1. jaanuarist kuni 31. märtsini avati kokku 264 985 haiguslehti ja 53 651 hoolduslehte. Väljamakstud haiguslehtede arv oli 84 394 lehe võrra (58%) ja hoolduslehtede arv 22 696 lehe võrra (75%) suurem kui eelmise aasta samal perioodil. Kõige enam väljastati haigus- ja hoolduslehti veebruaris. Haigus- ja hoolduslehtede kasutamine on rekordiline eelkõige COVID-19 pandeemia tõttu.

Ajutise töövõimetuse hüvitisi on tänavu kolme kuuga makstud 201 141 inimesele 2 787 044 haiguspäeva eest, mis on ligi 81 tuhande inimese ja ligi 600 tuhande hüvitatud päeva võrra rohkem kui hüvitasime 2021. aasta I kvartalis.

Kõikide töövõimetuslehtede keskmine pikkus oli viimase viie aasta võrdluses kõige lühem: 9,7 päeva (2021. aastal 12,5). Ühe päeva keskmine hüvitis oli 29,3 eurot (2021. aastal 28,2 eurot).

Sünnituslehtede ja hüvitatud päevade arv vähenes eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 13%. Tervisekassa makstud sünnitushüvitise summa vähenes 6%.

5. Meditsiiniseadmete hüvitised

Tervisekassa hüvitab kindlustatutele selliseid meditsiiniseadmeid, mille abil on võimalik ravida haigusi ja vigastusi või mille kasutamine hoiab ära haiguse süvenemise. Uuendame meditsiineseadmete loetelu igal aastal, lisades sinna vastavalt vajadusele uusi tooteid, nüüdisajastades hüvitamise tingimusi ja uuendades hinnakirja lähtuvalt levitajatega sõlmitud kokkulepetest.

2022. aasta I kvartali meditsiineseadmete hüvitiste eelarveks oli kavandatud 3,6 miljonit eurot ning kasutasime sellest 99%. Võrreldes 2021. aasta I kvartaliga on meditsiineseadmete hüvitiste maht kasvanud 19% ehk 565 tuhande euro võrra, seejuures on meditsiineseadmete kasutajate arv kasvanud 7% ehk 2418 inimese võrra. Seadmete kasutajate ja eelarve kasv on kooskõlas aasta algusest jõustunud muudatusega, mille tulemusel rahastab Tervisekassa meditsiineseadmeid senisest oluliselt laiemale sihtgrupile – ortoosid ja tallatugesid ägeda haigestumise või raske kroonilise haigusega kaasneva funktsioonihäire kompenseerimiseks ning kateetreid ja uriinikogujaid urineerimisfunktsiooni häirega patsientidele.

Lisaks on jätkuvalt fookuses diabeetikutele veresuhkru kontrolliks vajalike meditsiineseadmete kättesaadavuse parandamine. Pideva glükoosimonitooringu süsteemid on nüüd kättesaadavad kõigile 1. tüüpi diabeediga patsientidele, kelle vastava raviotsuse on teinud endokrinoloog või lastearst. Kasutajaid on selle aasta I kvartalis 1740, mida on võrreldes 2021. aasta I kvartaliga neli korda rohkem, ja kulu eelarvele on kasvanud 367 tuhande euro võrra.

6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis

Kindlustatu ravi välisriigis koosneb plaanilisest ravist välisriigis ravikindlustuse seaduse alusel ja hüvitistest seoses Euroopa Liidu õigusaktidega, kus hüvitise saaja on Tervisekassa kindlustatud inimene. Tervishoiuteenuste osutamist ja nende eest tasumist reguleerib EL-i riikide sotsiaalkindlustussüsteeme koordineeriv Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millest tulenev tervishoiuteenuste hüvitiste maksmine on Tervisekassa kohustus.

Eestis kindlustatute raviks välisriigis kavandasime 2022. aasta I kvartalis 2,4 miljonit eurot, millest kasutasime 2,1 miljonit eurot ehk 88%. Alatäitmist mõjutab Tervisekassa eelloaga plaanilise ravi välisriigis eelarve alatäitmine (mõju eelarvele 235 tuhat euro). Selle põhjus võib olla COVID-19 levikuga kaasnenud reisi piirangud, mis mõjutasid eelloaga plaanilise ravi kättesaadavust ja/või edasilükkumist välisriikides. Tähelepanuta ei saa jätta asjaolu, et igal aastal lisandub Tervisekassa tervishoiuteenuste loetellu eri tervishoiuteenuseid ja seetõttu suureneb võimekus patsiente Eestis kohapeal aidata.

Aruandeperioodil esitati teistest riikidest plaanilise ravi eelloa alusel raviarveid kogusummas ligi 206 tuhat eurot, millest 41,6 tuhat eurot luuüdidoonori otsinguga seotud kulude eest ning ligi 164 tuhat eurot ravi ja analüüside eest. Aasta jooksul lisanduvad meditsiinilise transpordi arved ning vastavalt raviarvete laekumisele täpsustub ka statistika. Raviarved ei saabu alati taotluse esitamise perioodil, sest taotletud tervishoiuteenust võidakse osutada hiljem või kestab ravi pikema perioodi vältel.

7. Muud kulud

Muude kulude eelarve täitmisel kajastatakse erandkorras Tervisekassa juhatuse otsuse alusel hüvitatud tervishoiukulud ja innovatsioonifondist rahastatavad projektid. 2020. aastast lisandus muude kulude eelarvesse COVID-19 kulude katmine.

2022. aasta I kvartalis maksime muude kulude eelarvest kokku üle 17 miljoni euro, mida on 5 miljoni euro võrra (37%) planeeritust rohkem.

Muude kulude eelarve täitmist mõjutas kõige enam COVID-19 kulude katmine. 2022. aasta I kvartalis tasusime COVID-19 kuludeks kokku 11,4 miljonit eurot (2021. aasta I kvartalis 13 miljonit eurot). Seejuures ei sisalda COVID-19 kulud töövõimetushüvitiste kulusid, mis kajastuvad ajutise töövõimetuse kulude eelarves.

Teise suurema osa moodustavad muudes kuludes mitmesugused tervishoiukulud sh residentuuri kulud. Residentuuri kulude kavandamisel lähtutakse tervishoiuvaldkonna üliõpilaste arvust ja kokkulepitud tasu maksmise põhimõtetest. 2022. aasta I kvartalis maksti residentuuri kuludeks 4,6 miljonit eurot ehk eelmise aasta sama perioodiga võrreldes sama palju.

Innovatsioonifondi I kvartali eelarveks kavandasime 2,5 miljonit eurot, millest kasutasime 577 tuhat eurot. Suurematest projektidest maksime I kvartalis insuldi juhtprojekti elluviimiseks ligi 239 tuhat eurot, kaugteenuste näidisprojektide elluviimiseks 102 tuhat eurot ja Maailmapanga riskipatsientide projekti elluviimiseks 45 tuhat eurot. Suuremad väljamaksed on kavandatud aasta teise poolde.

Eestis ravi saanud teistest liikmesriikidest pärit patsientide tervishoiuteenuste ja väljastatud soodusravimite eest tasusime kokku 272 tuhat eurot, millest 99% moodustasid tervishoiuteenuste kulud.

Haiglaravimite hinnakokkulepete tagasimakseid sai Tervisekassa 2022. aasta I kvartalis summas 219 tuhat eurot.

Tervisekassa tegevuskulud

Tervisekassa lähtub oma tegevuste ja tegevuskulude kavandamisel arengukavast ning jooksvaks aastaks kinnitatud tulemuskaardi eesmärkidest.

2022. aastasse oleme kavandanud vaktsiinikindlustuse süsteemi käivitamise, mille kulud kajastuvad I kvartalis tegevuskulude eelarves (peamiselt töjõukuludes). Vaktsiinikindlustuse süsteemiga pakub riik inimestele kindlustunnet ja soodustab vaksineerimist ohtlike nakkushaiguste eest. Esimeses etapis on plaanis vaktsiinikindlustusega hõlmata COVID-19 vaktsiinid.

Tervisekassa tegevuskuludeks kavandasime 2022. aasta I kvartalis 4,2 miljonit eurot, eelarve täitmine on 91%.

Töjõukulude 2022. aasta I kvartali eelarve kasutamine on kavandatust ligi 20 tuhande euro ehk 0,8% võrra suurem, jäädes aruandeaasta vaates planeeritu piiresse. Töjõukulude mõneti suurem kasutus oli tingitud peamiselt sellest, et töötajad kasutasid I kvartalis eeldatust vähem puhkusepäevi.

Majandamiskulude eelarve täitsime 79% ulatuses. Seejuures ületasime administreerimiskulude eelarve 27%, mis oli peamiselt mõjutatud Euroopa Liidu ravikindlustuskaartide planeeritust suuremas mahus väljastamisest (kasv 200%). Ruumide majandamiskulude 2022. aasta eelarvesse on sisse arvestatud ka energiakulutustega seotud hinnatõus – ruumide majandamiskulude eelarve täitmine oli I kvartalis 96%.

Tervisekassas jätkus infotehnoloogia teenuste ja toodete teenusepõhiseks muutmine ning projektid vananenud riistvara kasutusest eemaldamiseks. Rakendame nüüdisaegseid infotehnoloogia teenuseid, et tulemuslikumalt toimida, sh võimaldada kaugtööd. Infotehnoloogia I kvartali eelarve täitsime 95%.

Arenduskulude I kvartali eelarve kasutamine jäi kavandatust ligi 65 tuhande euro võrra väiksemaks. Samuti jäi kavandatust väiksemaks muude tegevuskulude eelarve täitmine (58%), millest suurema osa moodustab käibemaksukulu.

I kvartali raamatupidamise aruanne

Bilanss

Aktiva		
Tuhandetes eurodes	31.03.2022	31.03.2021
Käibevara		
Raha	502 263	332 956
Nõuded ja ettemaksud	157 563	140 162
Varud	6 921	7 837
Käibevara kokku	666 747	480 955
Põhivara		
Materiaalne põhivara	15	116
Põhivara kokku	15	116
Aktiva kokku	666 762	481 071

Passiva		
Tuhandetes eurodes	31.03.2022	31.03.2021
Kohustised		
Võlad ja ettemaksud	252 360	214 404
Lühiajalised kohustised kokku	252 360	214 404
Kohustised kokku	252 360	214 404
Netovara		
Reservid	119 232	107 435
Eelmiste perioodide tulem	272 656	148 525
Aruandeaasta tulem	22 514	10 707
Netovara kokku	414 402	266 667
Passiva kokku	666 762	481 071

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	01.01.2022 – 31.03.2022	01.01.2021 – 31.03.2021
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa, tegevustoetus ja sissenõuded teistelt isikutelt	490 714	430 194
Ravikindlustuse kulud	-464 539	-418 339
Brutotulem	26 175	11 855
Üldhalduskulud	-3 609	-3 126
Muud tegevustulud	153	2 258
Muud tegevuskulud	-205	-280
Tegevustulem	22 514	10 707
Intressi- ja finantstulud	0	0
Aruandeaasta tulem	22 514	10 707